

EESTI KEEL

Õppeaine kirjeldus

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja ning tema valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldusi. Eesti keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes. Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Ainevaldkonna õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja. 1.–4. klassini on eesti keel õppeaine, mille õppimine arendab kõiki keelelisi osaoskusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine, õigekeelsus) nii teabe- ja tarbetekstide kui ka kirjandustekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise toel. Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, mida seob tekstikeskne käsitlusviis ning keeleliste osaoskuste arendamine. Keelekasutust ning oskust tekste mõista ja luua arendatakse teksti- ja õigekeelsusõpetuse kaudu. Eesti/vene keelt ja kirjandust õppides omandab õpilane keelelise suhtluse oskused ja vilumused, õpib oma mõtteid ning tundeid väljendama, kuuldut ja loetut analüüsima ning kogutud teavet üldistama. Kirjanduse lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilase kultuuri- ja elukogemusi, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning lugejavõimete ja isiksuse arengut.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja oma identiteedi olulise osana, kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskuse, tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasiõppimisel;
- arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- õpib asjakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid; arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- õpib tundma eri tekstiliike, nende seoseid ja kasutamisevõimalusi, arendab oma tekstitööoskusi nii tekstide vastuvõtja kui ka loojana;
- arendab kriitilist mõtlemist ning analüüsi-, järelalus- ja põhjendusoskust;
- harjub oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid;
- suhtub tolerantselt eesti keele kui võõrkeele kasutamisse ja toetab muu emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist.

I KOOLIASTE

I KLASS (245 tundi, 7 ainetundi õppenädalas)

Õppesisu

Suuline keelekasutus

Kuulamine

Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.

Õpetaja ja kaaslase kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslase ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.

Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale.

Kõnelemine

Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine.

Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel.

Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.

Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.

Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine.

Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.

Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine loomuliku tooniga.

Lugemine

Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus jm.

Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine.

Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.

Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).

Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.

Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.

Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.

Jutustava, kirjeldava, teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.

Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.

Üksikute tingmärkide lugemine, tähenduse tabamine (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms).

Skeemide, kaartide, tabelite lugemine lasteraamatutes, lasteajakirjanduses ja kooli kirjalikes tekstides.

Loole lõpu mõtlemine.

Tegelaste iseloomustamine.

Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine.

Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.

Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.

Jutu, muinasjutu, luuletuse, mõistatuse eristamine.

Tekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.
Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine.
Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).
Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.

Kirjutamine

Kirjatehnika

Kirjaeelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine. Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine (vajadusel 2.klassis).

Tähtede seostamine, sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.

Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.

Töö vormistamine, puhtus, käekirja loetavus.

Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.

Õigekeelsus

Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas.

Täis- ja kaashäälikud.

Täishäälikuühendi vaatlus.

Täishäälikupikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine.

Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses.

I ja j ning h sõna alguses seoses tähtede õppimisega.

Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes. Liitsõna vaatlus (moodustamine).

Sõnade lõpu õigekiri – d ja –vad (mitmus) ning –b (teigusõna 3.pööre) õigekirjaga tutvumine.

Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega.

Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine).

Koma lauses (teksti vaatlus).

Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.

Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Lünkumberjutustuse kirjutamine.

Tekstiloome

Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi).

Jutu kirjutamine pilditaiendusena (pildi allkiri, tegelaskõne jms). Jutule lõpu kirjutamine.

Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi).

Lõiming

loodusõpetus- aastaajad; liiklus, valgusfoor;

matemaatika- kalender; päevaplaan; tulpdiagramm; poeskäik;

kunstiõpetus- tegelaste joonistamine

muusika- tähtpäevade laulud

tööõpetus- tähtpäevade kaardid

Läbivad teemad

Kultuuriline identiteet- Eestimaa; rahvakalendri tähtpäevad

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus- metsloomi aitamas

Tervis ja ohutus- terve ja puhas keha

Väärtus ja kõlblus- abistamine; leppimine; valetamine; mure

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine- ametid

Õpitulemused

Õpilane:

- eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi;
- toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi;

- kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause, jutu sisu;
- teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid;
- väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab;
- jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust;
- koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutukese,
- kasutab kõnes lihtlauseid;
- esitab luuletust peast;
- tunneb häälik-täheolist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt;
- mõistab häälega või endamisega (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu;
- vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud;
- leiab õpetaja abiga tekstist vastused lühikestele konkreetsetele küsimustele;
- mõtleb jutule alguse või lõpu;
- tunneb ära jutu (jutustus, muinasjutt), luuletuse ja mõistatuse;
- on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...);
- kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse;
- kirjutab tahvlilt ära, vältides ühe tähe kaupa kirjutamist;
- täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga;
- koostab näidise järgi näidise ja kutse;
- kirjutab õpetaja juhendamisel pildiseeria, oma joonistuse järgi loovtöö;
- eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset;
- kirjutab omasõnade algusesse k, p, t;
- kirjutab õigesti lühemaid (kuni 3-silbilisi) sõnu ja lauseid;
- kirjutab õigesti sõnade lõppu –d ja –vad (mitmus) ning –b (tegasõna 3.pööre);
- teab, et lause lõpeb punktiga;
- teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte;
- kirjutab õigesti oma nime.

Kasutatavad õppematerjalid

II KLASS (210 tundi, 6 ainetundi õppenädalas)

Õppesisu

Suuline keelekasutus

Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul.

Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine.

Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine.

Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).

Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule

Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.

Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks.

Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud.

Enese kui teiste tööde tunnustav kommenteerimine.

Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine.

Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine.

Sündmuse, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil.

Mõtete väljendamine täislausetena.

Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.

Lugemine

Lugemistehnika arendamine: oma lugemisvea parandamine, sobiva intonatsiooni kasutamine.

Endamisi eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine.

Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.

Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.

Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga.

Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu).

Loole alguse ja lõpu mõtlemine.

Tegelaste iseloomustamine.

Tekstiliikide eristamine: lisanduvalt jutustus, näidend, vanasõna.

Õpiku sõnastiku kasutamine.

Tekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend.

Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine.

Vajalikku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.

Kirjutamine

Kirjatehnika

Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seoses nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel.

Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.

Õigekeelsus

Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses; suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimes; silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted; sõnade lõppu kirjutatakse –d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kellela? milleta?). ma, sa, ta, me, te, nad õigekiri.

Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause).

Koma kasutamine liitlauses et, sest, aga, kuid puhul.

Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20-25 sõna liitlausetena).

Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui veaohlikule kohale tähelepanu juhitakse.

Tekstiloome

- Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel.

Lausete moodustamine ja tekstiks seostamine.

Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu.

Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine.

Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.

Lõiming

Loodusõpetus: aastaajad; linnud; loomad; tööd eri aastaegadel; puu- ja juurviljad; temperatuur

Inimeseõpetus: nädalapäevad; televisioon; erinevate tähtpäevade tähistamine; kodumaa; maakonnad; tervislik toitumine; hügieen

Matemaatika: kell

Kunstiõpetus: värvid

Muusikaõpetus: laulumäng

Läbivad teemad

Kultuuriline identiteet- rahvakalendri tähtpäevade tähistamine;

Tervis ja ohutus- sportlik eluviis

Väärtus ja kõlblus- reeglid ja nende järgimine; laiskus; argus ja julgus; sõprus

Õpitulemused

Õpilane:

- eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi;
- toimib õpetaja ja kaaslase suulise juhendi järgi;
- kuulab õpetaja ja kaaslase esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause, jutu sisu;
- teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid;
- väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab;
- jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust;
- koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutukese,
- kasutab kõnes lihtlauseid;
- esitab luuletust peast;
- tunneb häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt;
- mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu;
- vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud;
- leiab õpetaja abiga tekstist vastused lühikestele konkreetsetele küsimustele;
- mõtleb jutule alguse või lõpu;
- tunneb ära jutu (jutustus, muinasjutt), luuletuse ja mõistatuse;
- on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...);
- kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse;
- kirjutab tahvlilt ära, vältides ühe tähe kaupa kirjutamist;
- täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga;
- koostab näidise järgi näidise ja kutse;
- kirjutab õpetaja juhendamisel pildiseeria, oma joonistuse järgi loovtöö;
- eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset;
- kirjutab omasõnade algusesse k, p, t;
- kirjutab õigesti lühemaid (kuni 3-silbilisi) sõnu ja lauseid;

- kirjutab õigesti sõnade lõppu –d ja –vad (mitmus) ning –b (teigusõna 3.pööre);
- teab, et lause lõpeb punktiga;
- teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte;
- kirjutab õigesti oma nime.

Kasutatavad õppematerjalid

Tungal, L.; Hiiepuu, E. (2007). Eesti keele õpik II klassile I ja II osa.

Hiiepuu, E.; Klören, A. (2009). Eesti keele töövihik II klassile I osa.

Hiiepuu, E. (2009). Eesti keele töövihik II klassile I osa.

III KLASS (210 tundi, 6 ainetundi õppenädalas)

Õppesisu

Suuline keelekasutus

Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine.

Kaaslaste juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine.

Õpetaja ettelugemise järel (ainealane tekst, lõikhaaval) oluliste mõistete ja seoste leidmine.

Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel.

Selge häälduse jälgimine teksti esitamisel.

Kõne eri nüansside esiletoomine dramatiseeringus, esinemistes.

Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine (sõnavalik, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine).

Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostgevusest loobumine jms.

Erinevate käitumisviiside ja koostöövormide võrdlemine.

Oma arvamuse avaldamine, kaaslaste arvamuse küsimine.

Erinevate strateegiatega kasutamine kõneülesannetes (nt võrdlemine, kirjeldamine).

Eritüübiliste küsimuste moodustamine (nt intervjuu tegemiseks).

Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine.

Lavastuse, kuuldud proosa-, luule- ja ainetekstide sisu reprodutseerimine.

Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel.

Kuuldu (nähtu) kommenteerimine; hinnangud tegelastele, sisule.

Tekstide kriitiline kuulamine (fakti ja fantaasia eristamine jms).

Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.

Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.

Sõnavara arendamine: lähedase tähendusega sõna, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, vastandsõna leidmine.

Luuletuse, dialoogi mõtestatud esitamine.

Lugemine

Ladus ja automatiseerunud lugemine.

Eri liiki tekstide (sõnamänguline tekst) lugemine; tarbetekstide (kava, retsept, ajalehetekst, teatmeteose tekst) lugemine ja nende järgi toimimine (juhend, eeskiri jms).

Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine.

Sõna, lause, teksti sisu mõistmine.

Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel.

Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada).

Aime- ja õppekirjanduses olevate skeemide, kaartide, diagrammide, tabelite lugemine.

Loetava kohta kava, skeemi/kaardi koostamine.

Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.

Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine.

Luuletuse sisu eripära määramine (loodus, nali jne), nn sisseelav lugemine; riimuvate sõnade toel värsside loomine.

Pikemate jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine.

Tekstide eristamine, lisandub kiri.

Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine.

Tekstid: muinasjutt, värssmuinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, seiklusjutt, näidend, muistend

Loetud raamatust lühikokkuvõtte tegemine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine.

Raamatute leidmine iseseisvalt, ka kataloogi või e-otsingut kasutades.

Kirjutamine

Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.

Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus).

Töö vormistamine, puhtus, käekirja loetavus; teksti ärakiri.

Tahvlilt, õpikust ja etteütlemise järgi kirjutamine.

Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi (ümbrik, retsept).

Tähestikulise järjekorra koostamine.

Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri.

Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri k, p, t s-i ja h kõrval. i ja j õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimeses). h sõna alguses.

Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).

Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.

Poolitamise harjutamine.

Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses, tuntumates kohanimedes.

Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes.

Nimi- omadus- ja tegusõna.

Ainsus ja mitmus.

Käändsõnavormide moodustamine küsimuste alusel.

sse-lõpulise sisseütleva, kaasäütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus.

Olevik ja minevik.

Pöördelõppude õigekirjutus.

Jutustav (väit-), küsi- ja hüüdlause.

Lause lõpumärgid.

Koma kasutamine loetelus; et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.

Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna).

Oma kirjavea iseseisev leidmine.

Sõnavara: lähedase ja vastandtäheandusega sõna.

Sõnatäheanduse omandamine ja täpsustamine.

Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks.

Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.

Ümberjutustuse (jutustuse, kirjelduse) kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.

Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi toel, fantaasialugu); teksti ülesehitus: loo alustus, sisu, lõpetus.

Sündmusest, isikust ja loomast kirjutamine.

Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.

Kirja kirjutamine.

Lõiming

Loodusõpetus: aastaajad; ilmastikunähtused

Inimeseõpetus: ametid; tähtpäevad; kodumaa; tervishoid

Kehaline kasvatus: spordialad; hügieen

Läbivad teemad

Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine- ametid

Keskfond ja jätkusuutlik areng- tarbimine

Kultuuriline identiteet- muinaslood; tekkelood; pärislood; kombed ja tavad; lastekirjanikud, kunstnikud

Tervis ja ohutus- haigused; haiguste ennetamine; liiklus

Õpitulemused

Õpilane:

- kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi, juhendite järgi;
- väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, palub vabandust, tänab; kasutab sobivalt täislauseid ja lühivastuseid;
- vaatleb sihiväliselt, kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi;
- avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;
- annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaarti;
- jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu;
- leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu;
- esitab luuletust peast.
- loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;
- töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- vastab loetu kohta nii suulistele kui lühikestele kirjalikele küsimustele;
- eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja;
- on lugenud läbi vähemalt 12 eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust;
- teab nimetada mõnd lastekirjanikku.
- ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.
- kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;
- kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt;

- valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi ja pikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu;
- märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid;
- teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestiku järjekorras;
- kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
- piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
- kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna); koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a
- kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi, juhendite järgi;
- väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, palub vabandust, tänab; kasutab sobivalt täislauseid ja lühivastuseid;
- vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi;
- avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;
- annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaarti;
- jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu;
- leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtähendusega sõnu;
- esitab luuletust peast.
- loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;
- töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- vastab loetu kohta nii suulistele kui lühikestele kirjalikele küsimustele;
- eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja;
- on lugenud läbi vähemalt 12 eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust;
- teab nimetada mõnd lastekirjanikku.
- kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;
- kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrekselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt;
- valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi ja pikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu;
- märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid;
- teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestiku järjekorras;
- kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
- piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
- kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna); koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a

ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.

Kasutatavad õppematerjalid

Kloren, A.; Tungal, L. (2008). Eesti keele õpik 23 klassile I ja II osa.

Kloren, A. (2008). Eesti keele töövihik 3. klassile I osa.

Kloren, A.; Tungal, L. (2008). Eesti keele töövihik 3. klassile II osa.

II kooliaste

IV KLASS (175 tundi, 5 ainetundi õppenädalas)

Õppesisu

Suuline keelekasutus

Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.

Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine.

Vestlus etteantud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Arvamuse avaldamine. Seisukoha põhjendamine. Lisateabe otsimine. Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Fakt ja arvamus.

Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega.

Teksti vastuvõtt

Eesmärgistatud lugemine, lugemist hõlbustavad võtted. Tööjuhendi lugemine.

Kava, mõttekaart, joonis jm visualiseerivad vahendid.

Ümberjutustamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline.

Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart jm).

Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.

Tekstiloome

Ümberjutustus.

Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.

Protsesskirjutamine: loovtööks valmistumine, teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.

Õigekeelsus ja keelehoole

Üldteemad

Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud.

Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri. *g, b, d* s-i kõrval. *h* õigekiri. *i* ja *j* õigekiri (tegijanimi).

Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri.

Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri.

Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.

Sõnavaraõpetus

Sünonüümid. Antonüümid.

Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.

Vormiõpetus

Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.

Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.

Lauseõpetus

Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine.

Lõiming

Läbivad teemad

Õpitulemused

Õpilane:

- kasutab erinevates suhtlusolukordades korrektset keelt
- oskab lauseid arusaadavaks tekstiks siduda
- oskab jutustada, kirjeldada sündmusi nii kõnes kui kirjas
- loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust
- edastab infot selgelt ja ühemõtteliselt
- oskab loetut ja kuuldut jutustada
- hangib otstarbekohast teavet eri allikatest, kasutab sõnaraamatuid, internetti
- koostab loetu põhjal kava, mõttekaarti, joonist
- teeb oma sõnade kokkuvõtte
- leiab teavet raamatutest, ajalehtedest, ajakirjadest
- analüüsib tegelaste käitumise motiive
- teab võõrsõnu õpitu piires
- oskab kasutada koma
- jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid
- kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid
- avaldab oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui kirjalikult.

Kasutatavad õppematerjalid

V KLASS (105 tundi, 3 ainetundi õppenädalas)

Õppesisu

Suuline ja kirjalik suhtlus

Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulisel kõnes ja kirjalikus tekstis.

Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine.

Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine.

Suuline arvamused avaldus etteantud teema piires, vastulausele reageerimine, seisukohast loobumine.

Väite põhjendamine.

Teksti vastuvõtt

Eesmärgistatud lugemine, lugemist hõlbustavad võtted.

Tööjuhendi lugemine.

Kava, mõttekaart, joonis jm visualiseerivad vahendid.

Kokkuvõtte konkreetsest materjalist (õppetekst, arutlus).

Kuuldu konspekterimine.

Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart jm).

Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.

Visuaalselt esitatud info (foto, joonis, graafik) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine.

Tekstiloom

Ümberjutustamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline.

Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.

Lühietekande esitamine

Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.

Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang.

Eseme, olendi, inimese kirjeldamine.

Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.

Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumustest jutustamine ning kirjutamine.

Jutustuse ülesehitus.

Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis.

Sidus lausestus.

Otsekõne jutustuses.

Minavormis jutustamine.

Arutlemine.

Probleemide nägemine vaadeldavas nähtuses.

Põhjuse ja tagajärje eristamine.

Õigekeelsus ja keelehoole

Üldteemad

Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.. Sugulaskeeled ja sugulasrahvad.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Tähestik.

Täis- ja kaashäälikud.

Suluga ja suluta häälikud.

Helilised ja helitud häälikud.

Täis- ja kaashäälikuühend.

Kaashäälikuühendi õigekiri.

Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).

Sõnavaraõpetus

Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund.

Liitsõna ja liitega sõna erinevused.

Sõnavara avardamine ja täpsustamine.

Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).

Vormiõpetus

Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad ja muutumatud sõnad.

Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik.

Jaatava ja eitava kõne kasutamine.

Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.

Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.

Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis.

Ainsus ja mitmus.

Lauseõpetus

Lause.

Alus ja öeldis.

Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.

Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses.

Koondlause kasutamine tekstis.

Lihtlause.

Lihtlause kirjavahemärgid.

Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine.

Muud õigekirja teemad

Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.

Isiku- ja kohanimed.

Lõiming

Matemaatika: arvtelg;

Ajalugu: kodumaa ja rahvas; Vabadusvõitlus; meresõitjad ja maadeavastajad; rahvakalender

Kehaline kasvatus: sportlased

Loodusõpetus: loomad

Keeled: seosed teiste keeltega

Muusika: rahvalaulud; liisusalmid

Kunstiõpetus: joonised; kaunistused

Läbivad teemad

Kultuuriline identiteet: vanaaja lood ja laulud; enese määratlemine; teater; filmid

Väärtused ja hoiakud: ausus; sõprus

Õpitulemused

Õpilane:

- kasutab erinevates suhtlusolukordades korrektset keelt
- oskab lauseid arusaadavaks tekstiks siduda
- oskab jutustada, kirjeldada sündmusi nii kõnes kui kirjas
- loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust
- edastab infot selgelt ja ühemõtteliselt
- oskab loetut ja kuuldut jutustada
- hangib otstarbekohast teavet eri allikatest, kasutab sõnaraamatuid, internetti
- koostab loetu põhjal kava, mõttekaarti, joonist
- teeb oma sõnadega kokkuvõtte
- leiab teavet raamatutest, ajalehtedest, ajakirjadest
- analüüsib tegelaste käitumise motiive
- kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid
- avaldab oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui kirjalikult.
- teab võõrsõnu õpitu piires
- oskab kasutada koma
- jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid

Kasutatavad õppematerjalid

Sarapuu, K. (2004). Eesti keele õpik 5. klassile keeleõpetus.

Sarapuu, K. (2007). Eesti keele töövihik 5. klassile I ja II osa.

VI KLASS (105 tundi, 3 ainetundi õppenädalas)

Õppesisu

Suuline ja kirjalik suhtlus

Arvamuse avaldamine, põhjendamine paaris- või rühmatöö käigus, kõnejärg.

Kaaslase parandamine, täiendamine.

Arvamuse tagasisivõtmine, kaaslasega nõustumine, kaaslase täiendamine, parandamine.

Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.

Klassivestlus, diskussioon.

Telefonivestlus: alustamine, lõpetamine.

Suhtlemine virtuaalkeskonnas: eesmärgid, võimalused, ohud (privaatse ja avaliku ala eristamine).

E-kiri.

Teksti vastuvõtt

Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid, eesmärgistatud kuulamine/vaatamine.

Oma sõnadega kokkuvõtte tegemine.

Saatekava. Trükiajakirjandus. Pressifoto. Karikatuur. Pildiallkiri. Teabegraafika.

Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.

Tarbetekstide keel: kataloogid, kasutusjuhendid, toodete etiketid.

Skeemist, tabelist, kuulutusest, sõiduplaanist, hinnakirjast andmete kirjapanek ja seoste väljatoomine.

Tekstiloomine

Protsesskirjutamine: suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.

Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand.

Oma vigade leidmine ja parandamine.

Lisateabe otsimine.

Alustekst, selle edasiarenduse lihtsamaid võtteid.

Erinevatest allikatest pärit info võrdlemine, olulise eristamine ebaolulisest, selle väljakirjutamine.

Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.

Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus.

Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal.

Fakt ja arvamus.

Kiri, ümbriku vormistamine.

Lühiettekanne, esitlus Internetist või teatmeteostest leitud info põhjal.

Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika.

Õigekeelsus ja keelehoole

Üldteemad

Kirjakeel, argikeel ja murdekeel

Häälikuõpetus ja õigekiri

g, b, d s-i kõrval. *h* õigekiri. *i* ja *j* õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad).

gi- ja *ki-*liite õigekiri.

Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri.

Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).

Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel. *f*-i ja *š* õigekiri.

Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatust kui veebivariandist).

Sõnavaraõpetus

Kirjakeelne ja kõnekeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng.
Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).

Vormiõpetus

Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.

Omadussõna käänamine koos nimisõnaga. *lik-* ja *ne-*liiteliste omadussõnade käänamine ja õigekiri.

Omadussõnade võrdlusastmed. Võrdlusastmete kasutamine.

Omadussõnade tuletusliited.

Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (*ne-* ja *line-*liitelised omadussõnad).

Arvsõnade õigekiri.

Rooma numbrite kirjutamine.

Põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine.

Kuupäeva kirjutamise võimalusi.

Arvsõnade käänamine.

Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine.

Arvsõnade kasutamine tekstis.

Asesõnade käänamine ja kasutamine.

Sõnaraamatute kasutamine käändsõna põhivormide kontrollimiseks.

Lauseõpetus

Liitlause.

Lihtlausete sidumine liitlauseks.

Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause.

Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine.

Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ja järel.

Otsekõne kirjavahemärgid.

Otsekõne kasutamise võimalusi.

Üte ja selle kirjavahemärgid.

Muud õigekirja teemad

Algustäheõigekiri: ajaloosündmused; ametinimetused ja üldnimetused; perioodikaväljaanded; teoste pealkirjad.

Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri, lühendite lugemine.

Lõiming

Ajalugu: kool läbi sajandite; teatriajalugu; Eesti suurkujud;

Matemaatika: rahatähed;

Loodusõpetus: loomad

Läbivad teemad

Kultuuriline identiteet: rahvapärимused

Väärtused ja hoiakud: raha; perekond; kokkuhoid; ahnus; silmakirjalikkus

Teabekeskond: meedia; reklaam; filmikunst

Õpitulemused

Õpilane:

- valib juhendamise toel suhtluskanali; peab sobivalt telefoni- ja mobiilivestlusi, kirja- ja meilivahetust;
- võtab loetut ja kuuldot lühidalt kokku nii suulises kui ka kirjalikus vormis.
- leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;

- tunneb tavalisi tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi;
- võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi ja arvamusi ning teeb lühikokkuvõtte;
- kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekstide tõlgendamisel ja seostamisel.
- leiab juhendamise toel tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ja internetist;
- tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe;
- tunneb kirjutamisprotsessi põhietappe;
- kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju (ka e-kirju ja sõnumeid), oskab leida ja täita lihtsamaid planke ja vorme;
- avaldab viisakalt ja olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis;
- kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekste luues ja seostades.
- tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpjuhte ja lihtvormide kasutust, järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhiregleid;
- moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;
- leiab ja kontrollib „Eesti õigekeelsussõnaraamatust“ sõna tähendust ja õigekirja;
- tunneb ära õpitud tekstiliigi;
- rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates.

Kasutatavad õppematerjalid

Sarapuu, K.; Pukk, I. (2007/2008). Eesti keele töövihik 6.klassile I ja II osa.

Sarapuu, K.; Piits, L. (2005). Eesti keele õpik 6.klassile keeleõpetus.

III kooliaste

VII KLASS (70 tundi, 2 ainetundi õppenädalas)

Õppesisu

Suuline ja kirjalik suhtlus

Kuuldust ja loetust kokkuvõtte tegemine, asjakohaste küsimuste esitamine.

Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik.

Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis.

Teksti vastuvõtt

Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem jm).

Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine

Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval. Meediatekstide tunnused

Põhilised meediakanalid.

Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia. Fakti ja arvamuse eristamine.

Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamislugu, intervjuu, reportaaz, kuulutus.

Uudisloo ülesehitus ja pealkiri.

Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri.

Tele- ja raadisaated.

Tekstiloome

Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik.

Teabe edastamine, reprodutseerimine, seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires.

Uudisloo kirjutamine: materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest.

Uudisloo pealkirjastamine.

Intervjuu tegemine: valmistumine, küsitlemine, kirjutamine, toimetamine ja vormistamine.

Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted. Teksti arvutitöötlus.

Arvamusloo suuline ja kirjalik kommenteerimine: isikliku seisukoha kujundamine käsitletava probleemi kohta, selle põhjendamine.

Õigekeelsus ja keelehoole

Üldteemad

Kirjakeel ja argikeel.

Eesti keele murded.

Oskussõnavara.

Sõnadeta suhtlemine.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Häälikute liigitamine.

Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades, kaashäälikuühendi õigekirja erandid.

Veaohtliku häälikuõigekirjaga sõnad.

Omasõnad ja võõrsõnad. Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.

Silbitamine, pikk ja lühike silp.

Õigehäälde: rõhk ja välde.

Välte ja õigekirja seosed.

ÕS-ist (nii veebi- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ja õigehäälde kontrollimine.

Sõnavaraõpetus

Sõna ja tähendus, sõnastuse rikastamine, sünonüümide tähendusvarjundid.

Homonüümid ja veaohtlikud paronüümid.

Vormiõpetus ja õigekiri

Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad) ja muutumatud sõnad (määr-, kaas-, side- ja hüüdsõnad).

Sõnaliikide funktsioon lauses.

Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood.

Tegusõna vormide kasutamine lauses.

Tegusõna käändelised vormid.

Tegusõna astmevaheldus: veaohtlikud tegusõnad ja sõnavormid.

Õige pöördevormi leidmine ÕS-ist, vormimoodustus tüüpsõna eeskujul.

Liit-, ühend- ja väljendtepusõna.

Tegusõna kokku- ja lahkukirjutamine.

Käändsõnad. Käänetevahelised seosed. Veaohtlikud käändevormid.

Käändsõna astmevaheldus: veaohtlikud käändsõnad ja sõnavormid.

Õige käändevormi leidmine ÕS-ist, vormimoodustus tüüpsõna eeskujul.

Omadussõna võrdlusastmed: veaohtlikud sõnad.

Käändsõna kokku- ja lahkukirjutamine.

Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad.

Muutumatud sõnad. Määr- ja kaassõnade eristamine.

Lõiming

Ajalugu: ajalooliste sündmuste mõju kultuurile

Geograafia: reisikirjad

Kunstiõpetusega: ülevaade kunstivooludest

Läbivad teemad

Keskkond ja säästev areng: looduse kaitsmise ja hoidmise vajadus
Turvalisus: noorteprobleemid; kooli- ja perevägivald
Infotehnoloogia ja meediaõpetus: arvutikiri; materjalid Internetist ja meediast

Õpitulemused

Õpilane:

- Oskab valida suhtluskanalit, peab asjalikku kirja- ja meili vahetust
- Esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ja annab hinnanguid,
- võtab loetut ja kuuldut eesmärgipäraselt kokku ja vahendab nii suulises kui ka kirjalikus vormis;
- seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli;
- reageerib tekstidele sihipäraselt nii suuliselt kui ka kirjalikult ning sobivas vormis: võrdleb tekste omavahel, selgitab arusaamatuks jäänut, esitab küsimusi, vahendab ja võtab kokku, kommenteerib, esitab vastuväiteid, loob tõlgendusi ja esitab arvamusi ning seostab teksti oma kogemuse ja mõtetega;
- kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tele- ja raadiosaated.
- tõlgendamisel, tekstide seostamisel ja tekstile reageerimisel;
- põhjendab ja avaldab viisakalt, asja- ja olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis;
- kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekste luues kui ka seostades;
- oskab ette valmistada, kirjutada ja suuliselt esitada eri tüüpi tekste (jutustav, kirjeldav, arutlev); vormistab tekstid korrektselt
- eristab kirjakeelt argikeelest;
- teab eesti keele murdeid;
- järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
- oskab õigekirjajuhiseid leida veebiallikatest, sõna- ja käsiraamatutest;
- teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme;
- rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates;
- teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni;
- kasutab tekstide koostamisel tavakohast ülesehitust ja vormistust.

Kasutatavad õppematerjalid

P. Ratassepp. Sõnadest tekstini. Eesti keele õpik 7. klassile. Avita, 2003.
P. Ratassepp. Sõnadest tekstini. Eesti keele töövihik 7. klassile. I ja II osa. Avita, 2007.
Ü. Mäekivi, P. Ratassepp. Eesti keele kontrolltööd 7. klassile. Avita, 2005.
H. Pung. Ortograafiaharjutusi, etteütlosti, kontrolltöid põhikoolile. AS Vali, Põltsamaa, 1996.
L. Reinert, L. Siil, A. Vaher. Etteütlosti, ümberjutustusi ja kirjanditeemasid põhikoolile. Koolibri, 1998.

VIII KLASS (70 tundi, 2 ainetundi õppenädalas)

Õppesisu

Suuline ja kirjalik suhtlus

Suhtlusolukord, suhtlusolukorra komponendid, suhtluspartnerid.

Erinevates suhtlusolukordades osalemine.

Suhtlusolukorraga arvestamine.

Suhtlemisel partneri arvestamine.

Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus.

Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine.

Rühmatöö käigus arvamuse avaldamine ja põhjendamine.

Diskussioon.

Kompromissi leidmine, kaaslase öeldu/ tehtu täiendamine ja parandamine.

Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine.

Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.

Väitlus, väitluse reeglid.

Teksti vastuvõtt

Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanrid), nende eesmärgid.

Teksti vastuvõtmise viisid.

Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine.

Kõne kuulamine, märkmete tegemine. Konspekteerimine.

Kõne põhjal küsimuste esitamine.

Tekstist olulisema teabe ja probleemide leidmine, tekstist kokkuvõtte tegemine.

Reklaamtekst, reklaamtekstide eesmärk ja tunnused.

Reklaami keel.

Kriitiline lugemine.

Avalik ja varjatud mõjutamine.

Peamised keelelised mõjutamisvõtted, demagoogia.

Meediaeetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõte ja selle piirangud.

Teabetekstide eesmärk, teabeteksti tunnused ja ülesehitus.

Juhend ja uurimus.

Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine.

Tekstiloomine

Teabe edastamine, reprodutseerimine, seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires.

Erinevat liiki alustekstide põhjal kirjutamine.

Refereerimine.

Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused.

Viidete vormistamine.

Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine.

Kõne näitlikustamine.

Ettekande koostamine ja esitamine.

Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine.

Kirjandi teema ja peamõte, kirjandi ülesehitus.

Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted.

Teksti arvutitöötlus. Liigendamine.

Jutustava, kirjeldava või arutleva kirjandi kirjutamine.

Õigekeelsus ja keelehoole

Üldteemad

Eesti kirjakeele kujunemine 19. sajandil

Algustäheõigekiri

Nimi, nimetus ja pealkiri.

Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.

Lauseõpetus ja õigekiri

Lause. Lause suhtluseesmärgid.

Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide.

Täiend.

Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ja täiendite kirjavahemärgistamine, koondlause.

Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ja kasutamine lauses.

Liht- ja liitlause. Lihtlause õigekiri.

Rindlause. Rindlause osalause ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine.

Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri.

Segaliitlause.

Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega.

Liht- ja liitlause sõnajärg.

Otsekõne, kaudkõne ja tsitaat. Otsekõnega lause muutmine kaudkõneks.

Lõiming

geograafia, ajalugu, bioloogia, kirjandus, kunst: Eestimaa loodus ja inimesed

karjääriõpetus: karjääriõpetus

ühiskonnaõpetus, bioloogia: keskkonnakaitse

ajalugu, muusika, kunst, kirjandus: riiklikud pühad ja tähtpäevad

Läbivad teemad:

Väärtused ja kõlblus

Tervis ja ohutus

Tehnoloogia ja innovatsioon

Õpitulemused

Õpilane:

- Peab sobivalt telefoni- ja mobiilivestlusi;
- käsitleb koos partneri või rühmaga sihipäraselt eakohaseid teemasid ning lahendab probleemülesandeid, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;
- oskab algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada nii suhtlust kui ka teemasid; väljendab oma seisukohti ja sõnastab vajadusel oma eriarvamuse; teeb ettepanekuid, esitab omapoolseid põhjendusi, annab vajadusel lisateavet
- Orienteerub tekstimaailmas: tunneb olulisi tekstiliike (peamisi tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanreid), nende põhijooni ja kasutusvõimalusi; teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast liigist ja autorist; eristab tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamtekstide stiile üksteisest, argisuhtluse ja ilukirjanduse stiilist;
- teab peamisi mõjutusvahendeid;
- Leiab tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ja internetist; valib kriitiliselt oma teabeallikaid ja osutab nendele sobivas vormis;

tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise protsesse ja kohandab neid oma eesmärkidele;

- Teab eesti keele lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust; oskab keelendeid tekstis mõista ja kasutada; oskab eesmärgipäraselt kirjutada kirjandit;
- oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ja peab lühikest ettekannet ja kõnet); teab suulise ja kirjaliku keelevormi erijooni; järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
- oskab õigekirjajuhiseid leida sõna- ja käsiraamatutest ning veebiallikatest;
- rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsidest ja hinnates;
- teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni;
- kasutab tekstide koostamisel tavakohast ülesehitust ja vormistust.

Kasutatavad õppematerjalid

P. Ratassepp. Lausetest tekstini. Eesti keele õpik 8. klassile. Avita, 2007.

P. Ratassepp. Lausetest tekstini. Eesti keele töövihik 8. klassile, I ja II osa. Avita, 2007.

Ü. Mäekivi, P. Ratassepp. Eesti keele kontrolltööd 8. klassile. Avita, 2006.

H. Pung. Ortograafiaharjutusi, etteütusi, kontrolltöid põhikoolile. AS Vali, Põltsamaa, 1996.

L. Reinert, L. Siil, A. Vaher. Etteütusi, ümberjutustusi ja kirjanditeemasid põhikoolile. Koolibri, 1998.

IX KLASS (70 tundi, 2 ainetundi õppenädalas)

Õppesisu

Suuline ja kirjalik suhtlus

Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud.

Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid.

Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele.

Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine. Suhtlemine ajakirjanikuga.

Väitlus, väitluse reeglid.

Teksti vastuvõtt

Veebilehed: eesmärgid ja ülesehitus. Veebist teabe otsimine, teabeallikate ja info kriitiline hindamine.

Teabe talletamine ja süstematiseerimine.

Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem jm). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine.

Tarbetekstide eesmärk, tarbetekstide tunnused ja ülesehitus. Tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine ja selle põhjal järelduste tegemine.

Funktsionaalstiilid: tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamitekstide keelekasutus.

Tekstiloome

Arutlusteema leidmine ja sõnastamine isikliku kogemuse või alustekstide põhjal. Arutluse põhiskeem: väide, põhjendus, järeldus.

Teksti pealkirjastamine. Tekstilõik, tekstilõigu ülesehitus. Lõikude järjestamise põhimõtted ja võimalused.

Teksti sidusus. Jutustava, kirjeldava ja arutleva tekstiosa sidumine tervikuks.

Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel vastavalt suhtluseesmärkidele.

Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära.

Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine.

Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega. Keelekujundite kasutamine tekstiloomel: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid.

Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus, seletuskiri, avaldus, taotlus.

Õigekeelsus ja keelehoole

Üldteemad

Keeleuuendus. Kirjakeele areng tänapäeval: võimalused ja ohud.

Keelesugulus, soomeugri ja indoeuroopa keeled.

Eesti keele eripära, võrdlus teiste keeltega.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Muutumatu sõnade kokku- ja lahkukirjutamine.

Tsitaatsõnade märkimine kirjas. Võõrnimedega õigekiri ja vormimoodustus.

Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.

Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine.

Arvuti keelekorrektori kasutamine.

Sõnavaraõpetus

Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving.

Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine, liitmine ja tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited ja nende tähendus.

Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased veebiallikad. Sõnaraamatute kasutamine sõnade tähenduse ja stiilivärvingu leidmiseks.

Lõiming

ajalugu: ajalooliste sündmuste mõju kultuurile

geograafia: reisikirjad

võõrkeeled: võõrsõnad

kunstiõpetus: kunstivoolud

Läbivad teemad

Keskkond ja säästev areng: looduse kaitsmine ja hoidmine

Turvalisus: noorteprobleemid; kooli- ja perevägivald

Infotehnoloogia ja meediaõpetus: arvutikiri; materjalid Internetist, meediast

Õpitulemused

Õpilane:

- Esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid;
- suudab asjalikult sekkuda avalikku diskussiooni meediakanalites, üritustel ja mujal; kommenteerib veebis asjakohaselt;
- Loeb ja kuulab avaliku eluga kursisoleku ja õppimise või töö eesmärkidel ning isiklikust huvist; rakendab lugemise ja kuulamise eri viise ja võimalusi;
- loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ja arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
- valib teadlikult oma lugemisvara;
- suudab teha järeldusi kasutatud keelevahenditest, märkab kujundlikkust.
- Oskab eesmärgipäraselt kirjutada kirjanidit; asjalikke kommentaare ja arvamused;
- oskab kirjutada elulugu, avaldusi, seletuskirju ja taotlusi;
- seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga eesmärgiga ja teiste tekstidega;

- vahendab kuulnud ja loetud tekste eetilisel, sobiva pikkuse ja täpsusega;
- Väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest; suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi;
- edastab võõrkeeles kuulnud ja loetud infot korrektses eesti keeles ja arvestades eesti keele kasutuse väljakujunenud tavasid;
- leiab oma sõnavara rikastamiseks keeleallikatest sõnade konteksti-tähendusi, kasutusviise ja mõistesuhteid;
- tunneb keelendite stiiliväärtust; oskab
- keelendeid tekstis mõista ja kasutada;
- tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasi õppides.

Kasutatavad õppematerjalid

P. Ratassepp. Mõttest tekstini. Eesti keele õpik 9. klassile. Avita, 2007.

P. Ratassepp. Mõttest tekstini. Eesti keele töövihik 9. klassile. I ja II osa. Avita, 2009.

Ü. Mäekivi, P. Ratassepp. Eesti keele kontrolltööd 9. klassile, Avita 2009.

H. Pung. Ortograafiaharjutusi, etteütusi, kontrolltööd põhikoolile. AS Vali, Põltsamaa, 1996.

L. Reinert, L. Siil, A. Vaher. Etteütusi, ümberjutustusi ja kirjanditeemasid põhikoolile. Koolibri, 1998.

M. Hennoste. Õpilasele põhikooli eesti keele ja kirjanduse lõpueksamist. Argo, 2009.

LISAKURSUS

II KLASS (35 tundi, 1 tund õppenädalas)

Õppesisu

Kirjatehnika. Lausete moodustamine ja tekstiks seostamine. Rollimängud, didaktilised mängud. Suluta kaashäälik. Lugemistehnika arendamine. Vabalugemine. Jutustamine. Ärakiri Häälikühendid. Muinasjutud. Mõistatused, kõnekäänud, vanasõnad. Rütmisalmid. Eakohane ilukirjandus.

Lõiming

matemaatika- kell; kalender; loendamine

loodusõpetus- aastaajad; taimed

kunstiõpetus- tegelaste, sündmuste joonistamine

tööõpetus- kaartide meisterdamine

inimeseõpetus- tervis

muusika- laulud; rütmid

Läbivad teemad

Väärtused ja kõlblus- viisakus; tüli

Kultuuriline identiteet- rahvakalendri tähtpäevade tähistamine;

Õpitulemused

Õpilane:

- eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi;
- toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi;

- kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause, jutu sisu;
- väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab;
- jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust;
- koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutukese,
- kasutab kõnes lihtlauseid;
- tunneb häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt;
- mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu;
- vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud;
- leiab õpetaja abiga tekstist vastused lühikestele konkreetsetele küsimustele;
- mõtleb jutule alguse või lõpu;
- tunneb ära jutu (jutustus, muinasjutt), luuletuse ja mõistatuse;
- on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...);
- kirjutab tahvlilt ära, vältides ühe tähe kaupa kirjutamist;
- täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga;
- kirjutab õpetaja juhendamisel pildiseeria, oma joonistuse järgi loovtöö;
- eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset;
- kirjutab õigesti lühemaid (kuni 3-silbilisi) sõnu ja lauseid;
- teab, et lause lõpeb punktiga;

Kasutatavad õppematerjalid

Kuus, V. (2008). Muinasjutustamisetund. Koolibri
 Raudsik, L. Linnud, loomad- meie sõbrad. Miwi Kirjastus